

zákonníka trestního ani okolnost kvalifikující ani zvláštní přitěžující okolnost, za to však ve vojenském trest. zákoně ano. Dle § 461 voj. trest. zák. stává se krádež zločinem z povahy činu bez ohledu na ukradený obnos v těchto případech:

1. Byla-li spáchána několika společníky vloupáním nebo nějakým otevřením uzamčených dveří budovy nebo kterékoli místnosti příslušející k nějaké budově.

2. Krádež stává se dále dle § 462 voj. trest. zákoníka, obnáší-li více než 5 zl., zločinem, dopustí-li se jí jednotlivec vloupáním nebo vkročením, třeba šlo o věci neuzavřené.

3. Loupež trestá se dle § 485 voj. trest. zák. těžkým žalářem od 10—20 let, bylo-li hrozeno napadenému v době noční po předchozím vniknutí nebo vloupání do místa pobytu napadeného.

Tatáž ustanovení nalézáme i v trest. zákoně pro Bosnu a Hercegovinu § 253 lit. c), § 254 lit. d), § 275 lit. b).

## II. Osnova nového trestního zákona.

Dle § 248 osnovy zákona trestního stává se krádež obnosu nad 25 zl. zločinem, byla-li spáchána vloupáním do budovy nebo místnosti uzavřené, a dle § 260 osnovy trest. zák. loupež kázní od 2—15 let, byla-li spáchána za nastalé tmy v obydlené budově nebo v uzavřené místnosti k budově příslušející nebo na lodi obydlené, kamž zjednal si pachatel přístup vloupáním chtěje loupiti nebo krásti.

**Vložky knih pozemkových viz Právo zástavní simult.**

## Voda sodová.

I. Sodová voda připravuje se z přirozené vody pramenité nebo studniční, ve kterou se za tlaku 4 až 8 atmosfér vtlačí kyselina uhličitá. Jelikož se při tom neužívá žádných minerálních solí nejeví se sodová voda ani jako uměle připravované rozpouštění minerálních solí ve vodě, ani jako umělá dle přirozených vod připravovaná voda minerální. Výroba vody sodové děje se dále ve zvláště k tomu zřízených ve své podstatě velmi jednoduchých přístrojích a vyžaduje se k tomu jen nepatrné empirickou cestou dosažitelné míry vědomostí, které nestojí v nižádném poměru ku výkazu způsobilosti, jaký požaduje min. nař. ze dne 17. září 1883 č. 151 ř. z. pro výrobu umělých vod minerálních. Z důvodů uvedených nelze výrobu vody sodové subsumovati pod pojem živnosti výroby umělých vod minerálních (výn. min. obchodu ze dne 2. června 1885 č. 18.361). Z toho plyne, že výroba vody sodové náleží ku živnostem svobodným.

II. Jelikož však výroba sodové vody náleží ku živnostem, jež zařaditi lze mezi výrobu potravin, vydány byly min. nař. ze dne 11. července 1888 č. 120 ř. z. zvláštní zdravotně policejní předpisy, jež v podstatě v tom vrcholí, že musí se prameny, z nichž se voda ku výrobě sodové vody bere, před všelikým znečištěním chrániti a všechny přístroje a nářadí v čistotě udržovati; nádoby, v nichž je voda, musí býti pocínovány čistým cínem beze vši olovnaté přísady a nesmí se v nich chovati zásoby vody sodové; láhve na vodu sodovou musí se udržovati v čistotě. Povolení ku provozování výroby sodové vody udělí se po předchozím schválení provozovárny ve smyslu § 25 živ. ř., při čemž konati dlužno šetření ve příčině vody, již se k výrobě má užití a ve příčině místností výrobních. Vhodnost vody zjistiť dlužno chemickým a bakteriologickým zkoumáním.

Úřady obecní a politické mají častějšími revisemi bdíti nad zachováváním opatření předepsaných cit. min. nařízením.

III. Oprávněným výrobcům sodové vody přísluší též co takovým právo vyráběti potřebné pro jich podnik syfonové uzavírky, předsebráti na nich potřebné opravy, a vydržovati pomocné dělníky příslušných živností, jež se zabývají zpracováním kovu, učně však vyjímaje.

Proto přísluší toto právo ku výrobě jich dle § 37 živn. ř. výrobcům sodové vody, aniž by bylo potřebí ku vyrábění takovýchto uzavírek zvláštního výkazu o způsobilosti, poněvadž výroba jich tvoří podstatnou čásť fabrikace vody sodové (výn. dolnorak. místodržitelství ze dne 27. září 1892 č. 56.526 a Terstského místodržitelství ze dne 30. srpna 1893 č. 10.679). Podávání vody sodové čisté nebo smísené se šťávami ovocnými, limonádou a pod. nelze pojmouti v oprávnění náležející ke kategorii živnosti hostinské nebo výčepnické, ku jehož vykonávání jest dle § 15, P, 15 a § 16 živ. ř. potřebí koncese, nýbrž dlužno je pokládati za živnost svobodnou (výn. min. vnitra ze dne 23. června 1891 č. 9847) (srv. čl. Výčep).

#### Vodovody. (Zřizování vodovodů.)

Stavění vodovodů náleží ke koncesovaným živnostem kladením potrubí se zabývajícím (§ 15 č. 17 živ. ř.). K dosažení této koncese se vyžaduje zvláštní průkaz způsobilosti; žadatel musí totiž býti vyučen jako mechanik, zámečnický nebo klempíř a musí prokázati, že byl po čtyry léta zaměstnán při pracích instalačních v obor tento spadajících. Uchazeči, kteří mají potřebná studia vědecká a technická, jsou povinni prokázati toliko dvouletou praxi v příslušném instalačním závodě (nař. min. ze dne 17. září 1883 č. 151 ř. z.). Z toho, že zařizování vodovodů bylo prohlášeno za samostatnou živnost, t. j. živnost instalatérů vodovodů, neplyne však, že by v každém případě ke kladení rour k vodovodům instalatér musel býti přibrán, na př. i tenkrát, když jde o přivádění vody do chléva nebo do kuchyně (obch. a živn. komora v Celovci). Hlavní prací při zařizování vodovodů jest navrtání a spojení rour jakož i umístění odboček (obch. a živ. kom. v Opavě). Zřizování vodovodů z rour zinkových, olověných a železných jakož i rour k vedení páry spadá v oprávnění spojená s koncesovanou živností instalatérů vodovodů (§ 15 č. 17 živ. ř.), k jejímuž provozování jest zapotřebí vedle vyučení v živnosti zámečnické nebo kovo-litecké ještě 4letého zaměstnání v příslušné živnosti (výn. štyrského míst. ze dne 5. srpna 1895 č. 21.453).

#### Vody důlní.

##### I. Pojem a význam.

Vodami důlními rozuměti jest vody, jež dolováním odkryty jsou a k účelům horním upotřebením docházejí. Mezi statky, kteréž dolováním podmíněny jsou, sluší vodám důlním přiznati přední význam a důležitost. K tomu však, čeho příčinou bylo dolování, má přední právo podnik horní sám a proto platila v právu horním ode dávna zásada, že horní vodstvo přináleží ku majetku hornímu a že vyhraženo jest potřebám dolování. Podnikatelé hor, jehož horami důlní vody proniknou, přiznáno jest tedy přednostní právo používati jich k účelům těžby a hutnictví i s příslušenstvím jich, pokud se nespojí s jinými stálými denními vodami (§ 128 hor. z.). Bez odporu přísluší vlastnictví vod důlních ve vnitru dolů těžíři, na povrchu však lze mu vlastnictví jich jen potud propůjčiti, pokud jich